

MINISTER
NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

prof. Barbara Kudrycka

MNiSW-DS/DP-SSW-6001-437-155/ES/11

Warszawa, 18.10.2011 r.

Magnificencjo, Szanowna Pani Rektor,

w związku z pojawiającymi się wątpliwościami dotyczącymi zawierania przez uczelnie umów ze studentami pragnę przedstawić stanowisko Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w tej sprawie.

Ustawa z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym, ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 84, poz. 455) w art. 100. i art. 100a wprowadza nowe obowiązki nałożone na rektorów uczelni publicznych i niepublicznych, dotyczące gospodarowania środkami publicznymi. Do obowiązków rektora uczelni publicznej należy też ustalanie wysokości opłat ponoszonych przez studentów (art. 99 ust. 2), a senat uczelni publicznej określa zasady pobierania opłat, wiążące rektora przy zawieraniu umów ze studentami (art. 99 ust. 3).

Ustawa nowelizująca wprowadziła katalog świadczeń, za które uczelnia publiczna i uczelnia niepubliczna nie mogą pobierać opłat od studentów (art. 99a) oraz rozszerzyła dotychczasowy katalog usług edukacyjnych, za które uczelnia **może pobierać opłaty** (art. 99 ust. 1).

W artykule 160 ust. 3 wprowadzono obowiązek określania warunków odpłatności za usługi edukacyjne, o których mowa w art. 99 ust. 1, w formie pisemnej umowy zawartej ze studentem. Jako nowość należy traktować obowiązek zawierania umowy określającej odpłatność za **usługi edukacyjne** ze studentami studiów stacjonarnych w uczelniach publicznych, którzy na podstawie dotychczasowych przepisów nie zawierali umów określających warunki odpłatności za studia.

Użyte w art. 160 ust. 3 ustawy sformułowanie: „*warunki odpłatności za studia i usługi edukacyjne...*, określa umowa zawarta między uczelnią a studentem w formie pisemnej” oznacza, że w jednej umowie zawieranej ze studentem na początku studiów należy określić wszystkie usługi edukacyjne. Użycie liczby mnogiej dotyczącej usług miało na celu, aby w jednej umowie określono wszystkie usługi edukacyjne, za które student będzie zobowiązany wnieść opłatę po zaistnieniu określonych zdarzeń na warunkach określonych w tej umowie.

Powyższe zasady powinny znaleźć zastosowanie również w umowach zawieranych ze studentami studiów niestacjonarnych.

Reasumując, zgodnie z art. 160 ust. 3 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 października br., uczelnia publiczna ma obowiązek w umowie zawieranej ze studentem określić warunki odpłatności za studia lub inne usługi edukacyjne, zarówno dla studentów niestacjonarnych jak i studentów stacjonarnych.

Celem wprowadzenia umów obejmujących poza odpłatnością za studia również opłaty za usługi edukacyjne była ochrona praw studentów, którzy korzystając z usług edukacyjnych świadczonych przez uczelnie mają prawo wiedzieć, jaka część tych usług w całym toku studiów wymagać będzie ich dodatkowego finansowania: na studiach stacjonarnych - poza finansowaniem z budżetu państwa, na studiach niestacjonarnych - poza finansowaniem studiów z czesnego. Dlatego też zgodnie z art. 99 ust. 2a informacje o wysokości tych opłat powinny być zamieszczone także na stronie internetowej uczelni.

Należy jednocześnie podkreślić, że umowa ze studentami określająca warunki odpłatności za usługi edukacyjne, w tym odpłatność za powtarzanie roku, powtarzanie przedmiotu, dodatkowe zajęcia poza programem studiów oraz dodatkowe lektoraty z języków obcych jest zobowiązaniem studenta do ponoszenia z tego tytułu opłat. Stanowi też dla uczelni podstawę do ewentualnego dochodzenia tych należności na drodze sądowej.

Z drugiej strony umowa daje gwarancje studentom, że zobowiązania finansowe dotyczące usług edukacyjnych nie zostaną zmieniane w trakcie studiów bez ich zgody, a także chroni studentów przed zaskakiwaniem ich nieuzasadnionymi opłatami dodatkowymi, nieprzewidzianymi w umowie.

Uczelnia powinna zawierać właściwe umowy ze wszystkimi studentami, w tym także ze studentami studiów stacjonarnych, w możliwie krótkim terminie od rozpoczęcia przez nich studiów. Ustawa w przepisach przejściowych nie przewiduje możliwości późniejszego zawarcia umowy. Umowy powinny określać zasady odpłatności w całym cyklu kształcenia. Uczelnie nie powinny

więc zwlekać z podpisaniem umów do czasu wystąpienia określonego zdarzenia, o którym mowa w art. 99 ust. 1 ustawy, ani zawierać odrębnej umowy dla każdej usługi edukacyjnej przewidzianej w tym przepisie.

Niezawarcie umów ze studentami, określających warunki odpłatności za studia lub inne usługi edukacyjne, w interpretacji MNiSW, oznaczać będzie zaniechanie pobierania tych opłat.

Przypadki niepobierania opłat (nawet po wystąpieniu zdarzenia sprecyzowanego w katalogu usług zawartych w art. 99 ust. 1) powinny być określone przez senat w zasadach pobierania opłat i podane na stronie internetowej uczelni do wiadomości studentów zgodnie z art. 99 ust. 2a.

Będę wdzięczna Pani Rektor za przedstawienie w trybie art. 33 ust. 1 informacji dotyczącej odstąpienia przez kierowaną przez Panią Rektor uczelnię od zawierania stosownych umów ze studentami i tym samym zaniechania pobierania od studentów opłat za usługi edukacyjne.

Z wyrazami szacunku

Do wiadomości:

Pani Małgorzata Krasnodębska-Tomkiel
Prezes
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów